

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, 4. avgusta 1927.

Telefon št. 2552

STEV. 88.

Konkurzi v porastu.

Pred vojno so bili konkurzi pri nas zelo redki. Pa tudi še prva leta po vojni je človeka skoro obšel strah, če je slišal, da je ta ali oni prijavil konkurz. Prišli so pa drugi časi, časi težkih gospodarskih kriz, ki so zahtevale svoje žrtve. Sledili so gospodarski polomi in so vleкли za seboj v propast mnoge, tudi zdrave in življenja zmožne gospodarske edinice. In danes so konkurzi pri nas že skoro na dnevnem redu. Malodušnost, nezaupanje in čut negotovosti je zajel ves trgovski svet. Obratuješ, ali bolje rečeno vegetiraš in ne veš, kako bo jutri. Ne zaupaš odjemalcu, ne zaupaš več svojemu bližnjemu, niti svojemu upniku, ne veš če ti ne bo čez noč zadržnil zanjko. Tako se nahaja ves gospodarski organizem v nekaki mrzlični negotovosti, ki spodjeda in ubija vsako gospodarsko delo.

Če smo se pred letom tolažili in govorili o razčiščenju kupčijskih vrst, o izločitvi vseh onih, ki jih je spravila v trgovske vrste povojna konjunktura in ki bodo morali ob normalnih razmerah zginiti, ni ta tolažba danes utemeljena, ker vidimo, da so postala žrtev konkurzne epidemije tudi stara podjetja. In ta epidemija se strašno širi, izpodjeda gospodarske temelje z dneva v dan vedno bolj.

Jugoslovensko društvo za zaščito upnikov v Zagrebu je registriralo pretekli mesec 80 konkurzov napram 72 v istem mesecu lanskega leta, torej 8 konkurzov ali za 11% več. Po pokrajinah, oziroma pravnih področjih (številke v oklepaju se nanašajo na lansko leto) jih je bilo: v Hrvatski in Slavoniji 9 (9), v Srbiji in Črni gori 46 (35), v Sloveniji in Dalmaciji 14 (11), v Bosni in Hercegovini 3 (3), v Vojvodini 9 (14).

Od početka leta je registriralo društvo 685 konkurzov napram 497 v lanskem letu, t. j. za 188 slučajev ali 30% več, in sicer po pokrajinah: v Hrvatski in Slavoniji 90 (62), v Srbiji in Črni gori 437 (245), v Sloveniji in Dalmaciji 75 (65), v Bosni in Hercegovini 17 (31), v Vojvodini 66 (94). Največji porast konkurzov beleži Srbija s 192 slučajev 78%, nato sledita Hrvatska in Slavonija z 28 konkurzi ali 45% porasta ter Slovenija in Dalmacija z 10 slučajev ali 15 odstotkov porasta. V Vojvodini število konkurzov stalno pada, vendar pa se zaradi tega še ne more trditi, da postajajo tamošnje gospodarske razmere normalne, ker je treba upoštevati tudi zasebne poravnave, o katerih se ne more voditi statistika.

Kaj pravi k gornjim številkam vlada? Če imamo zakon za zaščito države, za zaščito delavcev, bi smeli pač zahtevati tudi zaščito dela! Zakaj se vlada niti ne zgane, da bi skušala zaježiti tok, ki tera v propast vse naše gospodarstvo in ki mora neizogibno imeti katastrofalne posledice tudi za državo samo.

Koliko milijonov gre pri nas za najrazličnejše brezplodne komisije, koliko govoričenja o gospodarskem svetu, koliko ekspezejev, programatičnih govorov vseh ministrov brez izjeme, in vse — brezuspešno. Besedi in navdušenja mnogo — pozitivnega dela pa nič!

Statistika konkurzov je glasen moment predvsem za vlado. Treba je resnega, konstruktivnega dela in to prav kmalu, sicer bo prepozno!

Zaznamovanje steklenic in posod za točenje pijač.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo se je na inicijativno litijskega gremija trgovcev zavzela pri ministrstvu trgovine in industrije za izpremembo predpisov glede razdalje merkega znaka od odprtine (vrha) steklenice, takozvane nadmere, ki so točno določali, koliko mora najmanj znašati. Ker ta določila niso vstrezala niti interesom producentov, niti interesom konsumentov, je zbornica predlagala, da se izpremene v toliko, da se nadmere ne bodo striktno določale, ampak da bi naj določila polagala te-

žišče kontrole edino le na pravično mero.

Ministrstvo trgovine in industrije je predlog zbornice deloma upoštevalo in z naredbom od 21. junija 1927, št. 12.662 odredilo, da se določila o nadmeri izpremene sledeče:

Nadmera znaša:

pri dvoliterskih stekl.	30—40 mm,	35 mm
pri enoliterskih stekl.	30—40 mm,	45 mm
pri poliliterskih stekl.	30—40 mm,	45 mm
pri trideciliterskih stekl.	14—21 mm,	35 mm
pri dvodeciliterskih stekl.	10—16 mm,	35 mm

Gradbena podjetja in jamstvo naročiteljev za prispevke za zavarovanje delavcev.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je naprosila Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani, da omili prakso glede uveljavljanja jamstva naročiteljev gradb v tem smislu, da izdaja potrdila, da ne zahteva od naročitelja že izvršene gradnje solidarnega jamstva, vsem zanesljivim gradbenim podjetnikom, ki so sicer točni plačniki in s plačilom prispevkov niso za več nego za dva meseca v zaostanku.

Na ta dopis je prejela Zbornica od okrožnega urada za zavarovanje delavcev sledeči odgovor:

»Z ozirom na tamk. dopis z dne 22. julija 1927, opr. št. 8917, čast nam je opozoriti ugledni naslov na dejstvo, da je v zadnjem času prišlo veliko gradbenih podjetnikov v plačilne težkoče in celo v konkurz. Terjatve urada na neplačanih prispevkih napram tem podjetnikom so dosegle pogosto izredno visoke zneske in je povsem razumljivo, da so bili naročitelji gradb dokaj razburjeni, ko je urad z regresnimi plačilnimi nalogi zahteval plačilo od gradbenih podjetnikov neizter-

janih zneskov. Da torej gradbene gospodarje obvaruje škode, je urad opozoril naročitelje gradb na tozadevno določilo zakona o zavarovanju delavcev, kar ima za posledico, da zahteva-jo od podjetnikov potrdila o vplačanih prispevkih. V splošnem pa urad uvideva težkoče, s katerimi se mora boriti gradbena stroka in radi tega tudi po možnosti gradbenim podjetnikom ne bo delal nobenih težkoč.

V smislu Vašega predloga bo vsem gradbenim podjetnikom, ki so zanesljivi in točni plačniki in niso v zaostanku za več kot dva meseca, izdal, zaprosena potrdila, da ne zahteva od naročitelja že izvršene gradnje solidarnega jamstva.

S tem je urad v polnem obsegu ugodil Vašemu predlogu in pričakuje, da bo ugledni naslov tudi sam opozoril podjetnike, da v redu in tekoče izvršujejo svoje obveznosti napram tukajšnjemu uradu.

Prosimo, da vzamete ta dopis na znanje in o njem obvestite Vaše člane, odnosno zadružnike.

DNE 11. SEPTEMBRA 1927 SO VSI SEMENJI PREPOVEDANI.

Ker se bodo vršile dne 11. septembra 1927. volitve narodnih poslancev, je odredil gospod minister za trgovino in industrijo z odlokom z dne 21. julija 1927., št. 13.969/III:

1. Dne 11. septembra 1927. je vsak semenj prepovedan.
2. Vse občine, v katerih bi se vršil po izdanem dovolilu semenj dne 11. septembra 1927., ga morajo prenesti za to leto z dne 11. septembra na drug dan v letu.

V tem zmislu je treba vložiti pri ministrstvu za trgovino in industrijo, odnosno pri pristojnem velikem županu, prošnjo za odobritev prenosa.

MNENJA O ZVIŠANJU OBRETNOSTI MERE NA DUNAJU.

Dočim so v začetku govorili, da so zvišanje obrestne mere od 6 na 7% sprejeli vsi z zadovoljstvom, beremo sedaj, da so sprejeli industrijski krogi to zvišanje z zelo mešanimi čutili. Nočejo verjeti na potrebo odredbe vsled dogodkov zadnjega časa, temveč mislijo, da se je zvišanje izvršilo pod vplivom mednarodnega denarnega trga. Upajo, da bo zvišanje samo začasno, ker je predpogoj za prosopeh industrije in trgovine v prvi vrsti cenen kredit. Podraženje kredita bi imelo za posledico zvišanje blagovnih cen, proti čemur je pa zelo zmanjšana nakupna moč konsumentov.

KONTROLNE TRŽNE KOMISIJE.

Ker je ministrski svet odobril za kontrolo trgov po glavnih mestih kredit v znesku 350.000 Din, je pričelo trgovinsko ministrstvo sestavljati posebne kontrolne tržne komisije v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in drugih mestih. Res smo radovedni na to novo institucijo!

NAŠI DOLGOVI ANGLIJI.

V Londonu se že dalje časa mudi generalni ravnatelj Državne hipotekarne banke g. Gjuričić, ki vodi pogajanja za ureditev naših vojnih dolgov v Angliji. Po vesteh, ki jih je dobila vlada, potekajo pogajanja zelo ugodno in so v bistvenih točkah že doseženi sporazumi. Ureditvi vprašanja vojnih dolgov se pripisuje v vseh krogih velika važnost, ker je od nje v veliki meri odvisno vprašanje nadaljnjih posojil v inozemstvu.

DAVČNE IN DRUGE OLAJŠAVE V ITALIJI.

Italijanski finančni minister grof Volpi je stavil ministrskemu svetu dne 1. t. m. razne predloge za olajšanje bremen, predvsem poslovnim krogom. Ministrski svet je sklenil, da se izvedejo razne davčne in druge olajšave v celokupnem iznosu 1.135 milijonov lir. Te olajšave pripadajo: 550 milijonov davčnih olajšav, 385 milijonov za olajšave pri pristojbinah in 200 milijonov za znižanje železniških in poštinskih tarifov.

Vprašanje ureditve zemljiških knjig na Dunaju.

Ob priliki zadnjih revolucionarnih izgrediv je zgorela dunajska sodna palača, kjer je bila shranjena tudi zemljiška knjiga. Zemljiško knjigo, ki je bila uničena, bo treba torej na novo naložiti.

Nižjeavstrijsko obrtno društvo na Dunaju je inicijativno podvzelo akcijo za varstvo vsled uničenja zemljiške knjige ogroženih interesov zemljeknjižnih upnikov in drugih oseb. Da se prepreči v svojih posledicah nepregledna zmešnjava v zemljeknjižnih zadevah, bo treba predlagati oblastvene odredbe, zbirati pripomočke za njegovo izvedbo in na ta način dejansko sodelovati na vzpostavitvi zemljiške knjige. V večini primerov ta naloga ne bo posebno težka. Pregled navadnih zemljeknjižnih vložkov bo vsekakor omogočil, da se vsaj delno zemljiške knjige uredi. Dunajsko obrtno društvo je mnenja, da bi se s sodelovanjem gospodarstva zemljiške knjige dale v veliko krajšem času urediti nego bi to bilo mogoče javnim uradnikom. V ta namen hoče sproti obveščati vse interese o stanju in napredku predmetnih prizadevanj. Za ureditev vprašanja bodo najbrže potrebne zasilne naredbe, specialni razpisi sodišča in pravosodne uprave, katere, bodo morali zemljeknjižni upniki poznati s strokovnim tolmačenjem vred.

Vodilni organi pristojnega oddelka zveznega ministrstva za pravosodje so z zadoščenjem pozdravili akcijo nižjeavstrijskega obrtnega društva in ga prosili, da svojo namero izvede in sodeluje pri zopetni ureditvi zemljiške knjige.

Ker se je društvu priglasilo že znatno število interesentov, je postalo akutno vprašanje, če bi ne kazalo, da se ustanovi posebna zveza na ureditvi zemljiške knjige interesiranih oseb.

Naloga te zveze bi bila predvsem

1. da sodeluje pri zopetni naložitvi uničene zemljiške knjige in da stavi primerne predloge za moderniziranje zemljiške knjige in da skrbi za čim hitrejšo vpostavitve onih zemljeknjižnih vložkov, ki so za poslovni promet nujno potrebni. Sodelovanje zveze bi se vršilo v sporazumu z ministrstvi in odvetniškimi ter notarskimi zbornicami, odnosno še z drugimi korporacijami.

2. da tekoče obvešča člane o nameranih odredbah in o napredku dela ter sprejema predloge in jih porablja,

3. da skrbi za začasno ureditev nujnih zadev in ustvari pogoje za dovoljenje popravnih kreditov, odnosno nadaljno izvedbo popravnih del pri hišah.

Tudi naši gospodarski krogi imajo velik interes, da se zemljiška knjiga na Dunaju čimprej uredi, ker so marsikateri panoge v živahnih poslovnih stikih z dunajsko trgovino, obrtjo in industrijo. Zato opozarjamo interese na akcijo nižjeavstrijskega obrtnega društva in jih vabimo, da se za varstvo svojih morebitnih interesov obrnejo naravnost na »Sekretariat des nieder-österr. Gewerbevereines, Wien I., Eschenbachgasse Nr. 11.«

Nemška tvrdka išče zastopnika za razpečevanje patentiranega stroja za čiščenje živine. Event: prodaja Jugoslavijo tudi patent. Pojasnila in naslov da urad velesejma v Ljubljani.

Rudarstvo v Sloveniji.

(Konec.)

B. Mezdne razmere.

a) Delovna doba in mezdne razmere pri rudnikih v ožjem pomenu.

Delovna doba je znašala pri vseh rudnikih in topilniških obratih 8 ur.

Mezdne razmere so razvidne iz sledečih izkazov: I., II. in III. ter I. a, II. a in III. a. K tem izkazom se pripominja, da so v izkazih I.—III. upoštevani pazniki in delavci, zaposleni v rudnikih v ožjem pomenu (vključno separacije), v izkazih I. a—III. a pa osebe, ki delajo v topilnicah.

Za mezdnjo statistiko se je vzela za podlago sledeča razvrstitev delavstva:

a) rudniki:

1. Kopači, (tudi mlajši kopači in jamski tesarji in vozači);
1. drugi odrasli jamski delavci;
3. jamski mladostni delavci; (čistilci, vlačilci, in drugi v jami zaposleni neodrasli delavci);
4. nadnevni odrasli delavci;
5. nadnevni mladostni delavci, (učenci, tekači in druge podobne kategorije neodraslih nadnevni delavcev);
6. delavke neglede na starost.

V nadnevni kopih pri pravem rudarskem delu (odkop, priprava, izkop, odvoz) zaposleni delavci so se vpštevali med jamskimi delavci, odkrivači pri premogovnikih nadnevni kopih pa med nadnevne delavce.

b) topilnice:

1. kvalificirani topilniški delavci;
2. nekvalificirani topilniški delavci,
3. mladostni moški delavci,
4. delavke neglede na starost.

K posameznim izkazom se pripominja:

1. Izkaza I in Ia predočujeta povprečno število delavcev, število storjenih in izgubljenih šihov, slednjič mezdne odbitke in čiste zaslužke.

Pri izračunavanju čistih zaslužkov so se odšteli od nečiste mezde (vključno stanarine, starostne doklade, draginske doklade, nabavne prispevke in druge redne prejemke) mezdni odbitki:

a) za streliva in vžigala in druge delovne pripomočke, izvzemši svečavo in orodje, ki se morata dati delavstvu brezplačno na razpolago;

b) za obvezno bratovsko skladnično zavarovanje,

c) za delavsko zbornico in

d) za rudarsko zadrugo.

Niso pa se odšteli odbitki za živila, najemnine, prostovoljne zavarovalnine in denarne kazni.

2. Izkaza II in IIa izpopolnjujeta mezdne podatke izkazov I in Ia. V njih so izkazani gotovi dohodki oziroma odbitki, ki so v zvezi z delovnim razmerjem, ki pa v izkazih I oziroma Ia vsled tega niso dobili prostora, ker se ne dajo ali številčno natančno dognati, ampak le ceniti, ali se pa po svojem bistvu v tehničnem smislu ne morejo prištevati k mezdni oziroma mezdni odbitkom.

V tem smislu predočujeta izkaza II in IIa:

a) med dohodki: približno vrednost gospodarskih pripomočkov, n. pr. brezplačna stanovanja, porabo zemljišč, deputate oziroma nadvrednost takih proti plačilu, vendar za manjšo kot običajno vrednost danih naklonil, dalje približno vrednost delovnih pripomočkov, ki so jih dala delavcem podjetništva in končno hranarino.

b) Med odbitke: denarne kazni (globe).

3. Izkaza III in IIIa izkazujeta povprečno stanje in zaslužke ter povprečno vrednost naturalnih prejemkov pazniškega osobja.

V. Nezgode.

V letu 1926 se je pripetilo pri rudnikih 7 (—8) smrtnih nezdgod moških (odraslih in mladostnih) delavcev in paznikov, in sicer 7 pri premogovnikih in 0 pri drugih rudnikih.

Težkih nezdgod je bilo 200 (—71), in sicer se je ponesrečilo pri premogovnikih 191 in pri drugih rudnikih 9 moških (odraslih in mladostnih) delavcev oziroma paznikov.

Od teh poškodb je bilo

Pri rudnikih za	Po svoj naravi	Radi zdravljenja čez 20 dni
težkih		
premog . . .	73	118
druge rude .	1	8

Skupno število smrtnih in težkih nezdgod moških (odraslih in mladostnih) delavcev in paznikov znaša 207 (—79).

Ena smrtna nezdga odpade pri premogovnikih na 1379 (—541) moških delavcev in paznikov in na 2,396.323 q (+1,093.299 q) produkcije.

Ena težka nezdga pride pri premogovnikih na 50 (+7) moških delavcev in paznikov ter na 87.823 q (+16.722 q) produkcije, dočim odpade pri rudnikih na druge rude 1 težka nezdga na 117 (—38) moških delavcev in paznikov ter na 97.306 q (—14.920 q) produkcije.

Pri vseh rudnikih sploh odpade smrtna nezdga na 1.530 (—675) in 1 težka na 53 (+6) (odraslih in mladostnih) delavcev in paznikov.

Pri rudniških oziroma k tem spadajočih obratih se je ponesrečilo razen zgoraj navedenih moških oseb še 5 (—14) delavk, in sicer vse težke.

Pri topilniškem obratu so bile 4 (—6) težke nezdge, pri prostoslednem obratu nobene.

Istodobna nezdga več oseb se je pripetila v dveh slučajih, in sicer se je pripetila prvi v premogovniku Rajhenburg, kjer se je odkrušilo kamenje ter poškodovalo dva delavca težko; drugi v premogovniku Zagorje. Tu se je pri postavljanju stojke vsul iz stropa premog in takisto poškodoval 2 delavca.

Od vseh 216 nezdgod pri rudniških in topilniških obratih se jih je pripetilo:

87 radi lastne krivde ali neprevidnosti;

4 radi lastne in tuje krivde;

3 radi nedostatnih obratnih naprav;

119 vsled nešrečnega slučaja.

Kazensko postopanje se je uveljavilo v 11 slučajih, v 1 slučaju je bil obtoženec kaznovan na 5 dni zapora, v 4 slučajih je bilo kazensko postopanje ustavljeno, v 6 pa preiskava še ni izvršena.

Od vseh 209 težko poškodovanih jih je 5 umrlo, 6 jih je postalo popolnih invalidov, pri 15-tih se je delazmožnost zmanjšala, 151 jih je postalo zopet popolnoma zmožnih za delo in 32 jih je bilo koncem leta še v bolniški oskrbi.

Svetovni premogovni trg 1926.

Pisali smo že o tem. Danes podamo drugo statistiko, na drugem temelju slonečo. Izdala jo je nemška državna premogovna zveza. Lani so nakopali 1184.1 milijonov ton črnega premoga, leta 1925 pa 1187.8 milijonov ton; obe leti sta si bili torej čisto enaki. Angleški minus 177 milijonov ton ni na lansko svetovno produkcijo nič vplival; to nam kaže veliko divergenco med potrebo in med produktivno kapaciteto svetovnega

premogarstva. Evropska produkcija — brez Anglije — je narasla od 291.6 mil. ton v letu 1925 na 328.4 mil. ton v letu 1926, torej za 12.6%, in je prekosila doslej največjo produkcijo iz leta 1913 za 13.6 mil. ton. Produkcija Amerike s 615 mil. ton v lanskem letu izkazuje v primeri z letom 1926 plus 73.4 mil. ton ali 13.5%. V najvažnejših evropskih premogovnih državah — zopet brez Anglije — vidimo lani sledeči

dvig v črnem premogu

	napram letu 1925		napram letu 1913	
	mil. ton	%	mil. ton	%
Nemčija (v sedanjih mejah)	12.6	9.5	4.6	3.3
Vzhodna Gornja Šlezija	4.4	20.6	— 6.5	— 20.1
Poljska (brez Gornje Šlezije)	2.3	30.3	1.0	11.2
Francija (brez Lorene in Saare)	4.3	10.3	6.5	15.0
Belgija	2.5	10.8	2.8	12.3
Holandska	1.8	26.5	6.7	352.6
Češkoslovaška	1.7	13.3	0.2	1.4

Najmanjši relativni dvig med 1925 in 1926 izkazuje Nemčija, največji Poljska in nato Holandska. Napram zadnjemu mirovnemu letu 1913 si je ustvarila Holandska trdno premogovno bazo in je dvignila produkcijo za več kot 350 odstotkov. Vzhodna Gornja Šlezija je edina, ki kaže napram letu 1913 nazadovanje; a dvig od 1925 na 1926 nam pravi, da bo minus proti letu 1913 kmalu izginil.

Angleško premogarstvo si je po končanem štrajku popolnoma spet opomoglo. Produkcija prvega letošnjega četrletja je s svojimi 67.7 mil. ton četrletno povprečnost leta 1925 že prekosila. Isto velja o izvozu, ki je znašal v prvem letošnjem četr-

letju 13.3 mil. ton, v prvem lanskem pa 12.9 mil. ton; lani v prvem četrletju še ni bilo štrajka in je zato bolje, da primerjamo s tem letom in ne s 1925. Manjša prodaja angleškega premoga v Nemčijo, Francijo, Skandinavijo in Ameriko je bila nadomeščena z večjo prodajo v Holandsko, Belgijo, Špansko in Afriko. Računati je treba z nadaljnjim dvigom izvoza, ker so podaljšanje posadnega časa, v katero so morali rudarji dovoliti, v glavnih izvoznih okrajih strožje izpejati kot v srednjeangleških, ki delajo v prvi vrsti za domačo potrebo. Vpliv teh odredb se pozna v nazadovanju izvoznih cen.

...

nih vojsk z Japonsko in na jugu s Francosko je moralo napotiti Kitajsko, da se je zatekla k mednarodnim posojilom. Od Kitajske najeta posojila imajo torej političen izvor. Finančni kapital in politika sta sklenila tesno zvezo. Diplomacijo kitajske vlade so zamotali zmeraj v razna pogajanja, in zunanji uradi velesil so postali politični oddelki za mogočne mednarodne posojilne sindikate. Da težavni položaj prav razumemo, si moramo predložiti, da večina mednarodnih Kitajskih zvez ne obstoji kot v Evropi v prvi vrsti iz pogodb in drugih pravnih dogovorov, temveč iz čisto zasebnopravnih dogovorov med kitajsko vlado in inozemskimi tvrdkami in sindikati. V nekaterih slučajih je bila vezana kitajska vlada tudi po resničnih ali namišljenih obljubah kitajskih uradnikov, ki so jih dali le-ti na lastno odgovornost.

V zadnjih treh desetletjih je bil privabljen inozemski kapital po velikih dobičkih, ki jih je obljubljala bližajoča se industrializacija Kitajske; ocenjevali so jo kot »največjo priliko ugodne naložbe kapitala za najbližji čas.« Da izločijo finančno tekmovanje drugih narodov, so zahtevali in dobili inozemski kapitalisti kaj lahko diplomatsko podporo; koncesijski lovc, ki so vpadli v Kitajsko, so bili pod zaščito svojih vlad. Kajti na Kitajskem so vključili politični dogodki tudi vprašanja trgovine, finance in industrije. Mednarodna financa je dobila v praksi popolnoma politično funkcijo in ji je manjkalo vsakteri ozir na naravni gospodarski razvoj v deželi njenega delovanja; kmalu ni bilo več mogoče ločiti finančnih in gospodarskih vprašanj od političnih vprašanj. Bančne in posojilne sindikate so smatrale razne vlade za bistveno oporo svojih trgovskih in političnih aspiracij, posojila so postala orodje s katerim so vzdrževale države zahoda Kitajsko v stanju hlapčevstva.

Klasična primera je slučaj posojila v železnico na Šantungu. — Šantung obstoji iz onega velikega polotoka, ki štrli med zaliv Čili in Rumeno morje, ter iz njegovega zaledja. — To posojilo so vsilili Kitajski na konferenci v Washingtonu leta 1921, potem ko je Japonska odklonila plačilo v gotovini za upravljanje prej v nemških rokah še nahajajoče železnice. To plačilo bi bilo preprečilo vlado Japonske nad provinco Šantung. Chamberlain je izjavil v angleški zbornici 29. junija 1925, da so se Kitajci in Japonci dogovorili o železnici v Washingtonu, a izven konferencie, in da Anglija s tem vprašanjem nima nobenega opravka. A to ni točno; veliko besedo na konferenci sta imela v tem vprašanju Anglež lord Balfour in ameriški državni tajnik Hughes. Takih primerov je veliko. Tako delajo s Kitajsko.

Kdo zastopa delniško družbo v poslih nje rednega obrata?

(Sodne odločbe.)

Tožena stranka je delniška družba in izdeluje med drugim tudi modro galico. Dobavila je nekaj galice tudi tožniku. Pri uporabi pa se je izkazalo, da je galica radi nekih primesi naravnost škodljiva. Nato se je toženka zavezala s pismeno izjavo, da plača tožniku določeno odškodnino do določenega časa. Podpisala sta to izjavo za toženko njen ravnatelj, ki je bil obenem njen prokurist, in njen knjigovodja, ki je tudi bil pooblaščen, da zastopa toženo družbo pri vodstvu poslova njenega obrata. Oba pa sta bila vsaj molče pooblaščenca za taka opravila, ker sta vedno podpisovala vso korespondenco v imenu tožene stranke.

Tožena stranka se brani priznati obveznost te izjave. Pravico, zastopati jo, imajo po § 6 njenih pravil ravnatelj s prokuro kolektivno z enim upravnim svetnikom ali s prokuristom. Samo en upravni svetnik ali samo en prokurist posamez ne more zastopati družbe in tudi ne upravljati poslova, obveznih zanj. Ravnatelj je pač bil pooblaščen za podpisovanje, toda le kolektivno v smislu pravil. Knjigovodja nima niti

Ljubljanska borza.

Tečaj 3. avgusta 1927	Povpr. ševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Berlin 1 M	13:515	13:545
Curich 100 fr.	1093:50	1096:50
Dunaj 1 šiling	7:9875	8:0175
London 1 funt	275:80	276:60
Newyork 1 dolar	56:70	56:90
Praga 100 kron	168:20	169:—
Trst 100 lir	308:125	310:125

ITALIJANSKO DRŽAVNO JAMSTVO ZA EKSPORTNE KUPČIJE.

»Agenzia di Roma« poroča, da je dovolila vlada za tekoče finančno leto 200 milijonov lir kot garancijski zaklad za eksportne kupčije. To državno jamstvo je namenjeno onim eksportnim kupčijam, ki so za italijansko zunanjo trgovino posebno važne in združene s političnim rizikom, katerega prave zavarovalne družbe ne prevzemajo.

Mednarodne finance na Kitajskem.

Doktor Tsaj Juan Pej, kancelar univerze v Peking, in Nemec dr. Driesch, častni doktor univerze v Nankingu, sta napisala uvod v knjigo, ki jo je izdal Tang Leang Li. Prvič se je v tej knjigi Kitajec, ki združuje v sebi kitajsko kulturo in evropsko izobrazbo, javil o idealih mlade Kitajske, o njenih narodnih ciljih in o njenih mednarodnih zahtevah. Knjiga je bila končana letošnjo pomlad, upošteva torej tudi še najnovejše dogodke. Izšla je ali bo v Leipzigu C 1, C. Weller in dr., naslov: China in Aufbruch. Tang Leang Li piše:

»Proti koncu 19. stoletja je prišlo državam — tu misli na Anglijo, U. S. A. itd. — na misel, da se mora metoda surovega izkoriščanja Kitajske po kaznovanih ekspedicijah dopolniti z nečem bolj zavratnim in trajnim. Čas je bil ugoden, kajti odplačevanje vojnih odškodnin kot posledica nesreč-

trgovinskega pooblastila, kaj še prokuro. Izjave, ki je bila dana brez vednosti upravnega sveta, družba po svojem upravnem svetu tudi ni nikoli odobrila, in je zato zanjo neobvezna.

Pravdo sodišče je tožbeni zahtevek zavrnilo. — Tožbeni zahtevek je oprt na pismeno izjavo tožene stranke, da se zaveže poravnati tožbi stranki nastalo škodo. Podpisana je ta izjava po ravnatelju tožene stranke, ki je nesporno imel prokuro, in po njenem knjigovodji. Glede na § 6 pravil gre le za vprašanje, ali je knjigovodja bil upravičen podpisati to izjavo z obvezno močjo za toženko. Da bi imel knjigovodja prokuro, tožnik sam ne trdi, pač pa uveljavlja, da ga je toženka izrečno pooblastila, da jo zastopa pri vodstvu poslov obrata. Dognano je sicer, da se je podelilo v neki seji eksekutivne po § 35 pravil knjigovodji pooblastilo družbe. Toda knjigovodja o tem ni dobil nobenega obvestila; soprodpisoval je le navadno korespondenco, t. j. tako, iz katere ni bilo za toženko nikake obveznosti. Te izjave ni smel podpisati, a jo je podpisal le zato, ker je ravnatelj to zahteval. Iz teh ugotovitev sledi, da je bilo kvečjemu morda pri seji sklenjeno, da se knjigovodji da to pooblastilo. Vendar ta sklep ni bil izvršen, knjigovodja o tem ne obveščen in torej ni bil pooblaščen podpisati obvezne izjave za toženko. Sporna izjava torej ni obvezna za toženo stranko. Tega v ničemer ne more spremeniti trditve, da je knjigovodja soprodpisoval v drugih stvareh obvezne izjave za toženo družbo. Kajti če je priznala toženka v drugih primerih svojo obveznost, je to njena stvar, a so dobile te njene izjave obvezno moč še le z naknadnim priznanjem tožene stranke, ki je pa v našem primeru izostala.

Prizivno sodišče pa je ugodilo tožbenemu zahtevku. — Toženka sama priznava v odgovoru na tožbo izrečno, da je sklenil dobavno pogodbo za sporno galico tedanji njen ravnatelj in da je sedaj vtoževano odškodnino likvidiral tudi ta njen ravnatelj. Ko je šlo pri tem pravnem opravilu za dobavo galice in za odškodnino radi neizpolnjene dobavne pogodbe, spada to opravilo v redni poslovni obrat tožene družbe po § 3 njenih pravil. Če je predložil tožnik v dokazne svrhe pismo tožene stranke, podpisano po ravnatelju ppa (per procura) in po njenem knjigovodji, torej po trditvah tožene stranke zoper predpise § 6 družbinih pravil, to pismo ni spremenilo v ničemer likvidacijske odstavninske izjave, oddane po ravnatelju. Pismenost likvidacijske izjave ni bila potrebna, ravnatelj je bil to škodo lahko likvidiral tudi ustno, zadostoval pa bi bil tudi le njegov podpis kot ravnatelja tožene družbe, ker gre po § 35 družbenih pravil ravnatelju pravica, družbo zastopati in opravljati njene posle, kakor mu je ta pravica pristojala tudi kot prokuristu po členu 52 trg. zak. Šlo je dalje pri tem za pravni posel iz toženkega rednega obrata. Pravna veljavnost obljube vtoževane odškodnine ni bila zavisna od podpisa omenjene izjave po določbah § 6 pravil, ker se ta določba nanaša na zastopstvo tožene družbe v pravnih poslih vobče, ne pa na pravne posle iz rednega njenega obrata, v katerih poslih zastopa družbo po § 35 pravil tudi ravnatelj sam. Brez pomena je torej, ali je knjigovodja pravno veljavno podpisal ono izjavo, ker je za obvezo zadostovala ravnateljeva izjava ali samo njegov podpis. Glede na to se je torej moralo tožbenemu zahtevku ugoditi. —

Revizijsko sodišče je potrdilo prizivno sodbo. Po pravici izreka prizivna sodba, da spada tudi priznanje in določitev odškodnine za neizpolnjeno dobavo modre galice med posle rednega obrata toženkega podjetja. Kajti takšne odškodninske zahteve se morejo pojaviti pogostoma prav pri takšnem blagu, kakor je modra galica, koje uporabnost je odvisna od njene kakovosti, neglede tudi na vrednostno vprašanje. Take odškodninske zahteve morejo nastati pa tudi sicer pri vsaki dobavi zbog nepravilne dobave glede na kakovost blaga, način in čas dobave in slično. Odprava

takih zahtev torej ni izreden posel trgovinskega obrata, marveč pripada njegovemu rednemu poslovanju. Za tako poslovanje more biti poklican po členu 234 trg. zak. tudi pri delniških družbah za to določeni uradnik ali pooblaščenec, ki v njem zastopa družbo, in je to toženka sprejela tudi v § 35 svojih pravil. Da pa je bil X. Y., ki je podpisal poleg knjigovodje pismeno izjavo, tedaj ravnatelj in prokurist tožene družbe, je ugotovljeno nesporno. S tem je pa tudi dognano izven dvoma, da je bil X. Y. upravičen — ker je šlo za posel rednega obrata tožene družbe — izdati sam sporno izjavo z obvezno močjo za toženo stranko, brez soprodpisa druge osebe, kakor jih navaja § 6 njenih pravil, že na temelju zakonskih določb veljavnih za prokuro (člen 41 in sled. trg. zak.), ki imajo veljavo tudi glede prokure, izdane v trgovinskem obratu delniških družb. Ko govori revizija o kolektivnem zastopstvu, zamenja to s pojmom kolektivne prokure. Kolektivna prokura pa se niti ne zahtuje in tudi ni ugotovljena, da je bila dana X. Y.-u prokura kolektivno z drugimi, marveč je govorila o prokuri, dani njemu torej dani ne kolektivno. Kolektivno zastopstvo je pa res predpisano v § 6 pravil, gre pa pri tem le za zastopstvo tožene delniške družbe po členu 229 trg. zak. glede pravnih opravil vobče. Prizivna sodba je torej rešila sporno stvar pravno pravilno. R. St.

OGRSKI EKSPORTNI URAD.

Ogrska vlada hoče v interesu dviganja eksporta izvesti odredbe, da z zvišanim izvozom zniža pasivnost v trgovinski bilanci. V ta namen bodo ustanovili poseben zavod, eksportni urad. V tem zavodu bi bila v paritetnem razmerju zastopana merodajna strokovna ministrstva in zastopstva eksportnih interesentov. Eksportni urad bo v prvi vrsti ustanovil podružnice v onih državah, kamor pošilja Ogrska svoje poljedelske pridelke, na Balkanu bi pa razpredel podružniško omrežje. Naloga urada bi bila ta, da bi dajal natančne informacije o tržnem položaju v posameznih deželah in o trenutnih eksportnih možnostih in izglelih. Ogrski strokovni krogi si obetajo od tega urada veliko uspehov in s tem obenem izdatnega znižanja v pasivnosti trgovske bilance. O podobnem italijanskem eksportnem uradu smo svojčas že poročali.

Spominjajte se ob vseh veselih in žalostnih dogodkih »Podpornega sklada Trgovskega društva Merkur v Ljubljani« in darujte po svojih močeh!

Trgovina.

Naša zunanja trgovina. Od izvoza Jugoslavije leta 1926 v vrednosti 7800 mil. dinarjev je prišlo na Italijo 25 odstotkov, cela četrtina, na Avstrijo 20.59 odstotkov, na Češkoslovaško 12, Rumunijo 10, Nemčijo 9.27 odstotkov itd. Od jugosl. uvoza v vrednosti 7600 mil. din je dala Avstrija 20.08 odstotkov, Čsl. 18.70, Italija 13.80, Nemčija 11.08, Anglija 5.75 in Ogrska 4.65 odstotkov. Napram Italiji je bila naša bilanca zelo aktivna, napram Avstriji je bil uvoz in izvoz izenačen, napram Čsl. je bila bilanca zelo pasivna itd.

Tvrdka v Københavnu (Skandinavija) išče zastopstvo za damske klobuke in slamnike (surovine in pletenje), damske velur-klobuke, umetne cvetlice, izdelane klobuke za gospode, moško perilo. Naslov je na vpogled v uradu Ljubljanskega velesejma.

Izvoznike v Grčijo in Levanto sploh opozarjamo na II. mednarodni velesejem v Solunu od 18. sept. do 3. oktobra. Podrobna pojasnila in prijavnice formulare daje urad Ljubljanskega velesejma. Izkoristite ugodno priliko.

Vzorčno skladišče v Kaliforniji. Evropska trgovina ima s Kalifornijo prav malo trgovskih stikov, pa bi bila Kalifornija za marsikaj prav dober odjemalni trg. Vodna pot do tja preko Panamskega

prekopa je veliko cenejša kakor pa pot preko Newyorka. Sedaj so ustanovili v kalifornijskem mestu Los Angeles družbo, ki je v svrhu pospeševanja trgovskih zvez napravila stalno mednarodno vzorčno skladišče, z imenom »International Trade Exhibition Building« (trade = trgovina, exhibition = razstava, building = poslopje, stavba). Družba razpošilja na merodajne urade v Evropi povabila, v katerih opozarja eksportne tvrdke na novo napravo. Posebno bo to vzorčno skladišče važno zato, ker bo stalno. Evropske države bodo lahko imele tam stalne prostore s svojimi vzorci. Kalifornija je zelo bogata dežela, z veliko filmsko in petrolejsko ter lesno industrijo, dežela oranž in citron, prav dober prodajalec in tudi prav dober odjemalec.

Poljsko-nemška trgovinska pogajanja. Po uradnem poročilu so bila pogajanja med poljskim ministrstvom in nemškim poslaništvom v Varšavi prekinjena za mesec dni radi poletnih počitnic. Pogajanja se vodijo na podlagi ženevskega dogovora med ministroma Stresemannom in Zaleskim o glavnih načelih trgovinske pogodbe. Do sedaj so se Nemci in Poljaki sporazumeli glede določil, potom katerih se bodo urejevale pravice fizičnih oseb na teritoriju obeh držav.

Nov konkurzni zakon v Rumuniji. Zveza rumunskih trgovskih zbornic izdeluje zakonski načrt o prisilni poravnavi in o konkurznem postopanju ter njegovi reformi. Načrt bo prišel že v oktobru pred parlament. Zanimivo je, da bodo moratorij, ki je veljal doslej samo za staro Rumunijo, raztegnili tudi na ostalo državo, torej na nekdanje ogrske pokrajine in na Besarabijo.

Češkoslovaško surovo maslo. Produkcija surovega masla v Češkoslovaški znaša povprečno 7609 vagonov na leto ali 5½ kg na osebo. Uvoz iz inozemstva, zlasti import čajnega surovega masla, je znašal lani samo 0.7% vse porabe surovega masla v republiki ali 52½ vagonov oziroma 39 gramov na osebo. Iz tega vidimo, da uvoz surovega masla v Češkoslovaško ne igra prav nobene vloge in da bo sčasoma popolnoma izginil; l. 1923 so uvozili še 345 vagonov, lani pa samo še omenjenih 52½ vagonov.

Industrija.

Češkoslovaška cementna industrija je v zadnjem času prav dobro zaposlena in delajo vsi obrati s polno kapaciteto. Posamezni obrati so se za konjunkturo, ki je v zvezi s pomnoženjem stavbnih delavnosti in s pripravami za ureditev cestarstva, pripravili z velikimi investicijami kapitala. Cementna industrija, ki more napraviti na leto 140.000 do 150.000 vagonov cementa, zaposluje okoli 7000 delavcev. Domača prodaja je zelo dobra, eksport pa trpi nekoliko vsled železniških transportnih tarif. Čehi pravijo, da bi češki cement bil na svetovnem trgu sicer vsaki konkurenci kos, tako glede kakovosti kot glede cen, ki znašajo 28 do 30 Kč — nemške cene 36 do 40 Kč. — Če bi se transportne tarife uredile, bi si po mnenju Čehov njih cement prav lahko osvojil inozemske trge in bi tudi zaščitna carina, ki znaša v Evropi povprečno 30 do 35% cene, ne bila za eksport nobena ovira.

Ameriške in nemške koncesije v Rusiji. Podpredsednik glavne koncesijske komisije v sovjetski Rusiji Sandrov je izjavil, da se vršijo v poslednjem času med rusko državo in nekaterimi velikimi ameriški tvrdkami pogajanja o koncesijah, ki naj bi jih slednje prevzele. Te koncesije bodo prekašale vse, kar jih je sovjetska Rusija podelila inozemcem. Obenem pa se bližajo svojemu zaključku pogajanja o celi vrsti koncesij, ki jih bo sovjetska vlada dovolila nemškim industrijskim podjetjem.

Denarstvo.

Francosko konsolidacijsko posojilo. »Journal« poroča, da je zneslo 6-odstotno francosko konsolidacijsko posojilo 5 milijard frankov. Pri Banque de France so podpisali 1 milijardo, pri velikih zasebnih bankah 2 in pol do 3 milijarde, pri trezorju 1 milijardo in pri drugih podpisovalnih mestih 300 milijonov do 1 milijarde. List označa podpisni zaključek kot lep uspeh; borzni krogi so pa še nedavno računili z 7 do 8 milijardami.

Amortizacijska blagajna za notranji državni dolg v Italiji. Po konsolidaciji tekočega dolga in po zavarovanju valute proti slehernemu pritisku, ki bi mogel nastati radi političnega dolga ali radi gospodarskih potreb države, je bilo treba v Italiji rešiti tudi vprašanje notranjega dolga, napravljenega večinoma tekom vojne. Tudi to vprašanje se je sedaj rešilo z amortizacijsko blagajno, v katero se bo stekal prebitek državnega obračuna. Amortizacijska blagajna bo od samega početka razpolagala z 2 milijardama in 90 milijonov lir, letno pa se bo vanjo otekala vsaj 1 milijarda lir.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev v Ljubljani obvešča vse trgovce, ki se bavijo s prodajo parfumov, da so glasom zakona o državni trošarini izvlečki, esence in eterično olje, brez alkohola, za pijače in kosmetične preparate podvrženi državni trošarini ter se plačuje za 100 kg 800 Din trošarine. Ako imajo ti izvlečki, esence in eterična olja alkohol, se pobira za 100 kg 1760 Din ne glede na jakost alkohola. Ker so torej ti preparati trošarinski predmeti, so prodajalci dolžni prodajo prijaviti trošarinskemu oblastvu, ki jim izda potrdilo o prijavi. — Načelstvo.

Poziv vsem izvoznikom mariborske oblasti. Na trgovski gremij v Mariboru se mnogokrat obračajo razne tu- in inozemske tvrdke glede naslovov tvrdk, ki izvažajo razne vrste poljskih pridelkov, sadja, lesa, lesnih izdelkov itd. in je gremij šestokrat v zadregi, ker mu ni znano, kake vrste blaga posamezne tvrdke dobavijo ali izvažajo, da bi jih priporočal. Da bo imel gremij v tem oziru nekoliko evidence, se obračamo na vse tozadevne trgovske obrate iz področja mariborske oblasti, naj naznanijo gremiju predmete, katere morejo v večji množini dobaviti in izvažati. — Gremij trgovcev v Mariboru.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani

priporoča
špecerijsko blago
raznoverstno žganje, moko in
deželne pridelke, raznoverstno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo in
mlin za dišave z električnim
obratom.

Ceniki na razpolago.
Telefon št. 2666.

Ali ste že član »Trgovskega društva Merkur v Ljubljani«? — Če ne, prijavite čimprej svoj pristop!

RAZNO.

Eksportna organizacija Jugoslavije, Rumunije in Ogrske. Ogrska deželna kulturna zveza je med najvplivnejšimi interesnimi skupinami na Ogrskem. Njenemu vplivu pripisujejo močno agrarično pobarvanost ogrske politike in v njenih krogih se je začelo sedaj gibanje, ki hoče ustvariti mednarodno agrarno organizacijo. Ta naj obsega zaenkrat tri srednjeevropske agrarne eksportne države, ki so na evropskem trgu vse tri enako interesirane. V teh treh državah naj se napravijo eksportne organizacije s skupnim uradom, ki bo na eni strani od meseca do meseca določal eksportni kontingent udeleženi držav, na drugi strani bi pa od časa do časa določal cene, po fluktuaciji na trgih. Pri določitvi eksportnega kontingenta bi bilo merodajno število agrarnega prebivalstva, razsežnost obdelanega sveta, lastni kon-

sum in pa množina vsakratnih zalog. Na koncu kampanje preostale previške posameznih držav bi nakupil skupni urad, ki bi jih spravil in prodal. Diferenca med nakupno in prodajno ceno bi bil dobiček, ki bi ga po ključu porabili za znižanje javnih bremen poljedelskega prebivalstva.

Sladkor. Nič posebno novega v zadnjem času. Poročila o restriktivskih namenih kubanskega predsednika Machado niso bila pripravna, da bi dvignila spekulativno zanimanje za sladkor. Trgovina in konsum se v zadnjem času ravnata po načelu »iz roke v usta«, kar je spričo pričakovane večje produkcije v bodočem kampanjskem letu kaj lahko razumljivo. Na podlagi lanskega pridelka pričakujejo v Evropi v bodočem letu produkcijski prirastek ca 1 milijon ton, ki bo v slučaju dobre letine morda še večji. Na Kubi položaj še ni razčiščen; pa tudi, če bi pridelek vsled suše še toliko trpel in če bi predsednik vztrajal na restriktiji, pridelek ne bo manjši kot 4.500.000 ton; to je pa ona količina, ki jo je lani določila vladna restriktivska naredba. Na ta način izgledi za tržni razvoj v bodočem letu za producente niso nič kaj rožnati. Za bližnjo bodočnost evropskih trgov bo važno placiranje javanskega pridelka. Po najnovejših poročilih so prodajne možnosti na Daljnem vzhodu sedaj precej ugodne in bodo prišle z Jave v Evropo manjše množine, kot so pričakovali. V juniju so eksportirali z Jave po zanesljivih virih 209.000 ton, od teh je šlo v Evropo samo 70.000 ton, drugo na Kitajsko, v Indijo itd.

Izgledi na žetev na Bolgarskem. Po obvestilu bolgarskega poljedelskega ministrstva bo donesla letošnja žetev na Bolgarskem okrog 12.180.000 meterskih stotov žita, to je za 9 odstotkov več nego lani in za 42 odstotkov več je znašal povprečni donos žetev v poslednjih petih letih. Zelo povoljno je tudi stanje ječmena in ovsa.

Po svetu. V prvi polovici tekočega leta znaša deficit poljske trgovske bilance 111 in pol mil. zlatov. — V pribramskih rudnikih na Češkem so dobili leta 1925 22.136 kg srebra, lani 23.697 kg, za 7 odstotkov več. Produkcija svinca lani z 19.228 kg je bila za skoraj 12 odstotkov nad predlansko. — Kubanska vlada je odredila, da se letošnja kampanja surovega sladkorja ne sme pričeti pred 1. jan. 1928. S tem hoče preprečiti vlada nadprodukcijo sladkorja, ki je lani Kubi

povzročila težke gospodarske krize. — Pasivnost nemške zunanje trgovine v prvi polovici tekočega leta znaša skoraj dve milijardi mark. — V Pragi se mudijo zastopniki angleškoameriške finančne skupine, ki hoče financirati vse čl. državne železnice. Beremo, da so ponudbe ugodne in da se bodo pogajanja kmalu pričela. — Rumunska vlada je sklenila, da zviša uradniške plače. — V avtomobilni tovarni Citroën od 6. do 14. avgusta ne bodo delali, ker je v avtomobilni industriji nastal velik zastoj. Doselej so odpustili že 450 delavcev in je nevarnost, da jih bodo še več, oziroma, da bodo celo obratovanje ustavili. — V Zagrebu bodo zgradili 1000 novih stanovanj, ponudbo za gradbo je stavil ameriški konsorcijski iz Newyorka. — Z ozirom na to, da notirajo delnice in obligacije največjih jugosl. podjetij na raznih inozemskih borzah, v prvi vrsti v nasledstvenih državah, bo treba skleniti s temi državami valorizacijske dogovore. — Poljska industrija cementa se zelo lepo razvija in je videti, da bo njen eksport trajen. Veliko cementa gre v Južno Ameriko, v nekatere balkanske države in v Litvo. Lani nizke cene so šle letos zelo navzgor in sicer v prvi vrsti zato, ker sta kongresnopoljski in gališki cementni sindikat napravila skupni prodajni urad. — Zunanja trgovina Sovjetske Rusije v zadnjih devetih mesecih je znašala 1080 mil. rubljev, lani 1077. Letos je bila s 75 milijoni aktivna, lani z 92 milijoni pasivna. — Bančna fašistična generalna zveza je predlagala, da najame država posojilo 100 milijonov dolarjev v svrhu ugotovitve državnih listin in nabave potrebnega kapitala za produkcijo. — Koncentracija v nemški urarski industriji zelo napreduje. Vsled dogovora glede cen je nastopila dobra konjunktura, ki je še pred kratkim niso smatrali za možno. Vse tovarne so dobro zaposlene in delajo deloma z nadurami v številu, ki sicer v tej industriji ni običajno. — Iz New Yorka prihaja poročilo, da je dunajska občina opustila namero, da najame 30 milijonsko dolarsko posojilo. Ne ve se, ali je napravila to prostovoljno ali prisiljeno. — Novi predsednik ogrskih državnih železnic je Ludovik Samarjay, strokovnjak in poklican, da izvede elektrifikacijski načrt državnih železnic. — Podjetje Rima preživlja dobo ugodne konjunkturo, vsi štirje plavži delajo, mirna produkcija je presežena že za 20 odstotkov. Poslovni zaključek je zelo zadovoljiv in bo izplačalo podjetje najbrž

dividendo 6 pengö za delnico, lani 3 in pol. — Kljub temu, da je vse prav dobro kazalo, definitivni dogovor o ureditvi turških dolgov še sedaj ni dosežen. Samo podpisi so bili še potrebni, pa so stavili Turki zopet nove predloge. — Dr. Schacht je prišel iz Amerike nazaj. V zvezi z njegovim povratkom javljajo list, da se je dosegel za nemško zlato-diskontno banko za eno leto v Newyoršku kredit 30 milijonov dolarjev. — Ustvarja se angleškoitalijanski premogovni konsorcijski; načrt podpirajo veliki angleški denarni zavodi. — S sladkorno peso obdelani prostor na Ogrskem je meril lani 61.000 ha, letos 64.000. V vsej Evropi se je zvišal prostor sladkorne pese od 2.171.415 ha na 2.481.500 ha, torej za 300.000 ha. Računijo z zvišanjem sladkorne produkcije, zlasti še, če bo sladkorna pesa kvalitativno dobra. — V zvezi z zadnjim zvišanjem obrestne mere Avstrijske Narodne banke so zvišale dunajske banke posojilno obrestno mero za 1 odstotek, hranilnice pa hipotekarne kredite za 1 in pol odstotka. Obrestna mera za nevezane vloge znaša 4 in pol odstotka.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo. — Na svinjski sejem dne 29. julija 1927 se je pripeljalo 130 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 125—140 Din., 7—9 tednov stari 150 do 200, 3—4 mesece stari 360—420, 5—7 mesecev stari 450—480, 8—10 mesecev stari 550—650, 1 leto stari 1000—1100 Din kom.; 1 kg žive teže 9.50—11, 1 kg mrtve teže 15—17.50 Din. — Prodalo se je 100 komadov.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 9. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 1 bakrene krpe plošče in žičnih vrvi; do 12. avgusta t. l. glede dobave platna, motvoza, usnja, 3000 komadov brezovih metelj brez držajev, 8000 škatljic vžgalic, steklenega papirja, gladilnega platna, sidla, globus-paste, signalnih šip, urinola, glicerina in spirita. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 10. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kilogramov portland-cementa. — Direkcija državnega rudnika v Kakanju spre-

jema do 10. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 1 Balat-jermen; do 15. avgusta t. l. pa glede dobave 1500 m žičnih vrvi. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 15. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 1 centrifugalne sesalke. — Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 21. in 24. avgusta t. l. ponudbe glede dobave raznega materiala (železna pločevina in razna druga pločevina, cevi, matice, jeklo, smirkovo platno, steklen papir, kaučuk, solna kislina, stearin sveče, nakovala, škarje za rezanje pločevine, svedri, pile, vijaki, ročna in zidarska kladiva itd.). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 20. avgusta t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede oddaje kolodvorskega buffeta v Prači v zakup. — Dne 22. avgusta t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave plošč iz azbest-cementa in žebeljev za iste; dne 25. avgusta t. l. glede oddaje 5000 komadov pil v brušenje. — Dne 23. avgusta t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomsko odeljenje v Beogradu glede dobave sukanca, platna in vrvi; dne 24. avgusta t. l. glede dobave skrojenih zabojev (ne sestavljenih). — Dne 23. avgusta t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 200.000 komadov navadne opeke in 30.000 komadov žlebnikov; dne 24. avgusta t. l. glede dobave 12.000 kg modre galice, 1000 kilogramov salmijakove kisline, 200 komadov čopičev ter glede dobave raznih krtač; dne 25. avgusta t. l. glede dobave cevi za lokomotive. — Dne 25. avgusta t. l. pri Komandi Savske divizijske oblasti, inženjersko odeljenje, v Zagrebu glede zgraditve 3 barak. Dne 25. avgusta t. l. pri ministrstvu vojske in mornarice, odeljenje za mornarico v Zemunu glede dobave testenin, fižola in riža. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled. — Pri Ekonomskem odeljenju direkcije državnih železnic v Ljubljani se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: Dne 23. avgusta t. l. glede dobave raznih tiskovin in 3560 komadov prašnic; dne 24. avgusta t. l. glede dobave 3 motorjev za vrtilni tok, 5275 kilogramov železne pločevine, 80 kilogramov kotnega železa, 60 kg zakovic in 70 kg vijakov; dne 25. avgusta t. l. glede dobave 10.000 kilogramov strešne pločevine in raznih tiskovin. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije.

Telefon 2578

Telefon 2578

TOVARNA KISA

Ustanovljena l. 1886

Jernej Jelenič, Ljubljana

Stara pot 1 (poleg Leonišča)

priporoča svoj priznani dobri „Majarončkov“ špiritov in vinski kis ter prvovrsten kis za vlaganje sočivja.

Otroške majice, kratke nogavice, vičke v raznih barvah, kopalne hlače, flor-nogavice za ženske in moške, kravate, žepne robce, ovratnike, manšetne gume, dežnike, palice, nahrbtnike, dišeče milo kupite najceneje pri

Josip Petelinc-u

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika. Na veliko!

Velet trgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
postrežba!

Zahtevajte ceniki!

Najboljša v materialu in v konstrukciji so:

Josip Petelinca

šivalni stroji in kolesa
Gritzner, Adler, in Phönix.

Najlepše opreme, pouk v voženju
brezplačen.

Nizke cene tudi na obročna plačila.
ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

LJUBLJANA - GREGORČIČEVA ULICA 23 - TEL. 2552

TISKARNA MERKUR
TRG.-IND. D. D.
SE PRIPOROČA
ZA TISK VSAKOVRSNIM
TIKOVIN ZA TRGOVCE, OBR-
NIKE, INDUSTRIJCE IN URADE.
LASTNA KNJIGOVESNICA.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ustanovljena leta 1889.

Telefon št. 2016.

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

Poštni ček 10.533.

Ustanovljena leta 1889.

LJUBLJANA, Prešernova ulica.

Stanje vložnega denarja
nad 250 milijonov dinarjev

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tek. račun in sicer
proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge
proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Stanje vložnega denarja
nad 1000 milijonov kron

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilniškega premoženja še mesto Ljubljana
s vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, k. e. je denar tu popolnoma varen.